

Fatih Mehmet Yılmaz. Ebû Hanîfe ve Hadis (Abdürrezzâk'ın el-Musannef'i Özelinde). İstanbul: Ensar Neşriyat, 2019, 168 s.

Muhammed Ali Osman Turan*

Doktora Öğrencisi, Hitit Üniversitesi,
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
Çorum/Türkiye

E-mail: aliosmanturan19@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-0136-2479>
<https://tor.org/01x8m3269>

Makale Türü: Kitap Kritiği

Geliş Tarihi: 08.09.2025

Kabul Tarihi: 22.01.2026

Yayın Tarihi: 29.03.2026

Değerlendirme: Bu kitap kritiği editör kurulu tarafından incelenmiştir.

Etik Beyan: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Taraması: Yapıldı. iThenticate / turnitin.com

Etik Bildirim: dergi@nukkadhadis.com
- nukkadhadis.com

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: 2026 Yazar(lar). Bu çalışma CC BY-NC 4.0 lisansı ile lisanslanmıştır.

Sayı: 1 | Mart 2026

E-ISSN: 3108-8147

...

nukkadhadis.com

Öz

Ebû Hanîfe'nin (ö. 150/767) hadis ve sünnet anlayışı, İslâm ilimleri tarihinde en fazla tartışılan meseleler arasında yer almaktadır. Onun içtihatlarında hadislere ne ölçüde yer verdiği, sünneti delil olarak hangi kriterler çerçevesinde değerlendirdiği ve rivayet-re'y dengesini nasıl kurduğu hususları, erken dönemden itibaren farklı bakış açılarıyla ele alınmıştır. Fatih Mehmet Yılmaz'ın *Ebû Hanîfe ve Hadis (Abdürrezzâk'ın el-Musannef'i Özelinde)* adlı eseri, bu tartışmaları teorik kabullerden hareketle değil, erken dönem hadis müdevvenatından elde edilen somut rivayet verisi üzerinden ele alması bakımından literatürde önemli bir yere sahiptir. Çalışmada, Abdürrezzâk b. Hemmâm'ın (ö. 211/826-27) *el-Musannef*inde Ebû Hanîfe aracılığıyla nakledilen altmış bir rivayet; ibadetler, muâmelât ve ukûbât başlıkları altında incelenmiş; mezhep imamları, sahâbe ve tâbiîn görüşleriyle mukayeseli biçimde değerlendirilerek İmâm-ı Âzam'ın ilgili meselelerdeki içtihat yöntemi ve dayandığı deliller ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Sünnet, Usul, Abdürrezzâk b. Hemmâm, Ebû Hanîfe.

Atıf: Turan, Muhammed Ali Osman. "Fatih Mehmet Yılmaz. Ebû Hanîfe ve Hadis (Abdürrezzâk'ın el-Musannef'i Özelinde). İstanbul: Ensar Neşriyat, 2019, 168 s.". *Nukkad Hadis Araştırmaları Dergisi* 1 (Mart 2026), 229-236.

Fatih Mehmet Yılmaz. Abū Hanī fa and Hadith (Specific to Abdurrezzāq's al-Musannaf). Istanbul: Ensar Neşriyat, 2019, 168 p.

Muhammed Ali Osman Turan*

PhD Student, Hitit University, Institute of Graduate Studies, Çorum/Turkey

E-mail: aliosmanturan19@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-0136-2479>
<https://ror.org/01x8m3269>

Article Type: Book Review

Date Received: 2025-09-08

Date Accepted: 2026-01-22

Date Published: 2026-03-29

Review: This review has been reviewed by the editorial board.

Ethical Statement: It is declared that scientific and ethical principles have been followed while conducting and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Plagiarism checks: Yes. iThenticate / turnitin.com

Complaints: dergi@nukkadhadis.com - nukkadhadis.com

Conflicts of Interest The author(s) has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author(s) acknowledge that they received no external funding to support this research.

Copyright & License 2026 The Authors. This is an open access article under the CC BY-NC 4.0 license.

Issue: 1 | March 2026

E-ISSN: 3108-8147

nukkadhadis.com

Abstract

Abū Ḥanīfa's (d. 150/767) understanding of ḥadīth and sunna is among the most debated issues in the history of Islamic sciences. The extent to which he incorporated ḥadīths into his ijtiḥad, the criteria he used to evaluate the sunna as evidence, and how he balanced narration and opinion have been addressed from different perspectives since the early period. Fatih Mehmet Yılmaz's work, *Abū Ḥanīfa and Ḥadīth (Specifically 'Abd al-Razzāq's al-Musannaf)*, holds an important place in the literature in that it addresses these debates not based on theoretical assumptions, but through concrete narration data obtained from early ḥadīth collections. In this study, sixty-one narrations transmitted through Abū Ḥanīfa in 'Abd al-Razzāq b. Hammām's (d. 211/826-27) *al-Musannaf*, transmitted through Abū Ḥanīfa, are examined under the headings of worship, transactions, and punishments. They are evaluated in a comparative manner with the views of the imams of the madhhab, the Companions, and the Tābi'ūn, revealing Abū Ḥanīfa's method of ijtiḥad and the evidence on which he relied in the relevant issues.

Keywords: Ḥadīth, Sunna, Usūl, 'Abd al-Razzāq b. Hammām, Abū Ḥanīfa.

Citation: Turan, Muhammed Ali Osman. "Fatih Mehmet Yılmaz. Ebū Hanīfe ve Hadis (Abdürrezâk'ın el-Musannefi Özelinde). İstanbul: Ensar Neşriyat, 2019, 168 s." *Nukkad Hadis Araştırmaları Dergisi* 1 (March 2026) 229-236.

فاتح محمد يلماز، أبو حنيفة والحديث (محددا لكتاب عبد الرزاق "المصنف") (اسطنبول: منشورات أنصار، 2019)، 168 صفحة

محمد علي عثمان توران *

الملخص

إن فقه أبي حنيفة (ت. 150هـ/767م) للحديث والسنة هو من بين أكثر القضايا إثارة للجدل في تاريخ العلوم الإسلامية. تمت دراسة مدى اعتماده على الأحاديث في فقهه، والمعايير التي استخدمها لتقييم السنة كدليل، وكيفية موازنته بين الرواية والرأي من وجهات نظر مختلفة منذ الفترة المبكرة. في هذه الدراسة، تم فحص واحد وستين رواية نقلها أبو حنيفة في المصنف لعبد الرزاق بن همام (ت. 211هـ/826-827م) تحت عناوين العبادات والمعاملات والعقوبات؛ حيث تم تقييمها مقارنة بآراء أئمة المذاهب الفقهية والصحابة والتابعين، مما كشف عن منهج الإمام الأعظم في الاجتهاد والأدلة التي استند إليها في القضايا ذات الصلة.

الكلمات المفتاحية: الحديث، السنة، الأصول، عبد الرزاق بن حمام، أبو حنيفة.

* طالب دكتوراه، جامعة هيتيت، معهد الدراسات
العلما، تشوروم/تركيا

E-mail: aliosmanturan19@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-0136-2479>

<https://ror.org/01x8m3269>

نوع المقال: مراجعة كتاب

تاريخ الاستلام: 8 سبتمبر 2025

تاريخ القبول: 22 يناير 2026

تاريخ النشر: 29 مارس 2026

مراجعة المقالة: تمت مراجعة هذه الكتابة من قبل
هيئة التحرير.

بيان أخلاقيات البحث: يُصرح بأنه تم اتباع
المبادئ العلمية والأخلاقية أثناء إجراء وكتابة هذه
الدراسة، وأن جميع المصادر المستخدمة قد تم
الاستشهاد بها بشكل صحيح.

فحص الانتحال: نعم iThenticate.
/ turnitin.com

شكاوى ومقترحات:

dergi@nukkadhadis.com

- nukkadhadis.com

تضارب المصالح: ليس لدى المؤلف (المؤلفين) أي
تضارب مصالح للإعلان عنه.

الدعم المالي: يؤكد المؤلف (المؤلفون) أنهم لم
يتلقوا تمويلاً خارجياً لدعم هذا البحث.

الحقوق والترخيص: 2026 يحتفظ المؤلفون
الذين ينشرون في هذه المجلة بحقوق الطبع والنشر
لأعمالهم المرخصة بموجب رخصة المشاع
الإبداعي نسب المصنف - غير تجاري 4.0 دولي
(CC BY-NC 4.0).

Issue: 1 | March 2026

E-ISSN: 3108-8147

nukkadhadis.com

الاقْتِباس: Turan, Muhammed Ali Osman. "Fatih Mehmet Yılmaz. Ebû Hanife ve Hadis (Abdürrezâk'ın el-Musannefi Özeline). İstanbul: Ensar Neşriyat, 2019, 168 s.". *Nukkad Hadis Araştırmaları Dergisi* 1 (March 2026) 229-236.

Ebû Hanîfe'nin hadis anlayışı ve sünnete bakışı, İslâm düşünce tarihinde en yoğun tartışmaların yürütüldüğü alanlardan biridir. Ebû Hanîfe'nin rivayetlere mesafeli durduğu, hadis bilgisinin yetersiz olduğu veya kıyası nassın önüne geçirdiği yönündeki eleştiriler, erken dönemden itibaren Ehl-i hadis ve Ehl-i re'y ayrımı bağlamında sıklıkla gündeme getirilmiştir. Özellikle Ebû Hanîfe'nin içtihatlarında dayandığı delilleri çoğu zaman açık biçimde zikretmemesi ve hadisleri fikhî hüküm üretme bağlamında ele alması bu kanaatlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Buna karşılık Hanefî geleneğin klasik literatürü ve modern akademik çalışmalar, bu eleştirilerin büyük ölçüde anakronik ve metodolojik farklılıkların göz ardı edilmesinden kaynaklandığını ortaya koymuştur.

Fatih Mehmet Yılmaz'ın eseri ise, söz konusu tartışmaları savunmacı ya da polemikçi bir dil yerine, teorik düzlemde çıkararak rivayet malzemesi üzerinden ele alması bakımından dikkat çekici bir çalışmadır. Yazar, Ebû Hanîfe'nin hadis ve sünnetle ilişkisini, onun içtihatlarını şekillendiren pratik uygulamalar üzerinden okumayı tercih etmekte; böylece teorik genellemelerden ziyade somut örneklerle ilerlemektedir.

Kitabın merkezine Abdürrezzâk b. Hemmâm'ın *el-Musannefi*ni yerleştirmesi, eseri metodolojik savunma yapan çalışmalardan ayıran temel unsurlardan biridir. Bu yönüyle kitap, "Ebû Hanîfe hadisle amel eder miydi?" sorusunu normatif bir tartışma konusu olmaktan çıkararak, uygulamaya dayalı bir inceleme alanına taşımayı ve meseleyi somutlaştırıp okurun zihnine yaklaştırmayı amaçlamaktadır.

Yılmaz, eserin önsözünde çalışmanın temel problematiğini açık biçimde ortaya koymaktadır. Buna göre, Ebû Hanîfe'nin hadis ve sünnet anlayışı hakkında "...yapılan araştırmalar daha çok sınırlı sayıdaki örnekler çerçevesinde Ebû Hanîfe'nin usul anlayışını belirlemeye yönelik olmuştur." (S. 9) diyerek sistematik ve uygulamaya dayalı analizlerin yeterince gerçekleştirilmediğini ifade etmiştir.

Çalışmanın temel amacı, Ebû Hanîfe'nin hadis ve sünnet anlayışını, öğrencisi tarafından doğrudan ona nispet edilen rivayetler üzerinden ortaya koymaktır. Bu yaklaşım, metodolojik açıdan son derece isabetlidir. Zira Ebû Hanîfe hakkında yapılan birçok değerlendirme, onun görüşlerini dolaylı nakiller veya mezhep literatürü üzerinden okumakta; erken dönem rivayet malzemesini yeterince merkeze almamaktadır. Yazarın *el-Musannefi* tercih etmesi, bu açıdan önemli bir avantaj sağlamaktadır. Abdürrezzâk'ın hem hadisçi hem fakîh kimliği, ayrıca Ebû Hanîfe'nin öğrencisi olması, aktarılan rivayetlerin fikhî bağlamını daha görünür kılmaktadır. Çalışmada senesinde Ebû Hanîfe'nin yer aldığı altmış bir rivayetin tespit edilmesi ve bunların sistematik biçimde tasnif edilmesi, eserin veri temelli niteliğini güçlendirmektedir.

Bununla birlikte, yöntemin bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. Öncelikle *el-Musannef*'te yer alan rivayetlerin sayısal sınırlılığı, Ebû Hanîfe'nin hadis anlayışını bütünüyle temsil edip etmediği sorusunu akıllara getirmektedir. Yazar bu sınırlılığın farkındadır; ancak çalışmada bu metodolojik sınırlılık daha açık biçimde problematize edilebilirdi. Yine de yazarın bu rivayetleri mezhep literatürü, sahâbe uygulamaları ve diğer mezheplerin görüşleriyle mukayese etmesi, yöntemin güvenilirliğini önemli ölçüde artırmaktadır.

Kitap, giriş, üç bölüm ve sonuçtan oluşmaktadır. Giriş kısmında Ebû Hanîfe'nin ilmî kişiliği, hadis ilmindeki yeri ve sünnet anlayışı ele alınmaktadır. Yazar, Ebû Hanîfe'ye yöneltilen eleştirilerin önemli bir kısmının "akran cerhi" kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Onun, hadisleri *tahdîs* yoluyla değil, *iftâ* usulüyle aktardığı; dolayısıyla rivayet sayısının azlığının hadis bilgisinin zayıflığı anlamına gelmeyeceği ifade edilmiştir. Ayrıca bu bölümde Abdürrezzâk b. Hemmâm'ın hayatı ve ilmî kişiliği tanıtılarak çalışmanın temel kaynağı hakkında okuyucuya yeterli arka plan sunulmaktadır.

Eserin birinci bölümünde yer alan ibadetlerle ilgili rivayetler fıkıh kitaplarının tertibi üzerine sırasıyla temizlik, abdest, namaz, zekât, oruç ve hac konularını kapsamaktadır. Burada inceleme konusu yapılan rivayetler Ebû Hanîfe'nin hadisle ilişkisinin en açık biçimde gözlemlenebildiği alanlardan birini oluşturmaktadır. Yazar, Ebû Hanîfe'nin bu konulardaki içtihatlarında merfû hadislerin yanı sıra mevkûf rivayetler ve sahâbe uygulamalarını da dikkate aldığını göstermektedir. Örneğin tahâret konularında yağmur sebebiyle oluşan çamurun elbiseye bulaşması meselesi, Ebû Hanîfe'nin sahâbe uygulamalarını esas alan yaklaşımını ortaya koymaktadır.

Namazla ilgili örnekler, bölümün en zengin kısmını oluşturmaktadır. Bu kısımda şehirde kâmet getirmeksizin namaz kılmak, namazın son iki rekâtında kıraat, namazda elbiseyi yere sarkıtmak, namazların kısaltılacağı mesafe, yolculukta kasra başlanacak mesafe, yolcunun mukimlerle birlikte namaz kılması, teşrik günlerinde mesbûkun tekbiri ve bayram namazından önce bir şeyler yemek gibi konular ele alınmıştır. Bu örnekler Ebû Hanîfe'nin yalnızca merfû hadislere değil, sahâbe ve tâbiûn uygulamalarına da ciddi biçimde başvurduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bu kısım, İmâm-ı Âzam'ın "hadisi terk ettiği" yönündeki iddiaları önemli ölçüde geçersiz kılmaktadır. Özellikle namazın son iki rekâtında kıraat meselesi üzerinden Hanefî usûlün karakteristik yönleri ortaya konulmuş; haber-i vâhidin farz hükmün tesis edilmesindeki yeri tartışılmıştır. Bu kısım, Ebû Hanîfe'nin hadis anlayışının usûlî temellerini somut bir örnek üzerinden göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Ebû Hanîfe'nin mürsel haberle amel etmesine misal olarak mesbûkun teşrik günlerinde getireceği tekbire ilişkin

görüşünün İbrâhim en-Nehaî'nin (ö. 96/714) mürsellerine dayandırıldığı dolayısıyla mezkur mevzuda da sahabe söz ve tatbikatına uygun hareket ettiği belirtilmiştir.

Zekât, oruç ve hacla ilgili örneklerde ise Ebû Hanîfe'nin lafızlar arası tercih, umum-husus ilişkisi ve ihtiyat ilkesini nasıl uyguladığı açık biçimde görülmektedir. Özellikle tarım ürünlerinin zekâtı konusunda, biri hâs diğeri âm olmak üzere iki farklı rivayet arasındaki ihtilaf ele alınmış; Ebû Hanîfe'nin âm lafzı önceleyerek ihtiyata uygun bir çözüm benimsediği ortaya konulmuştur. Ayrıca oruçlunun mazmaza ve istinşak sırasında su yutması meselesi değerlendirilmiş; Ebû Hanîfe'nin bu konuda sahâbe ve tâbiûn görüşlerini dikkate aldığı görülmüştür. Hac bahsinde ise ihramlı kimsenin deve kuşu yumurtası kırması veya koku sürünmesi gibi spesifik meseleler, fikhî çözüm üretmede rivayeti merkeze aldığını göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

İkinci bölümde muâmelât konuları şahsın hukuku, aile hukuku, helâl-haram ve itk başlıkları altında ele alınmıştır. Şahsın hukuku kapsamında nesebin sübutu, nesep iddiası, velâyet, lakît için yapılan harcamalar; aile hukuku kapsamında nikâh, evlenme engelleri, hibe lafzıyla evlilik, azil, zina eden kadınla evlilik, mefkûdun karısının durumu, talâk çeşitleri, ric'at, iddet türleri, iddetin intikali, nafaka, mehir, müt'a, miras ve îlâ meseleleri ayrıntılı biçimde incelenmiştir.

Eserde kişinin diğer fertler ve toplumla münasebetini düzenleyen fıkıh kurallarını oluşturan muâmelât konularına dair nakledilen rivayetlerin değerlendirilmesi yapılırken Ebû Hanîfe'nin mesele hakkındaki nihai görüşüne ne yolla vardığı ve hangi usul kuralını tatbik ettiği vurgulanmıştır. Örneğin "azil" konusu işlenirken Abdullah b. Mes'ûd'un (ö. 32/652-53) sözüne yer verilmiş, konuya dair farklı rivayetler zikredilmiş ve Ebû Hanîfe'nin bu haberler arasından merfu ve mevkuf nitelikli rivayetleri esas alarak tercihte bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Muâmelât bölümünde ele alınan örnekler, Ebû Hanîfe'nin hadis anlayışının yalnızca ibadetlerle sınırlı olmadığını, toplumsal ve hukuki meselelerde de belirleyici bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu bölümde Ebû Hanîfe'nin sahâbe ihtilafları karşısında tutumu, merfû ve mevkûf rivayetleri değerlendirme biçimi ve kıyas-nass ilişkisi açık biçimde ortaya konulmuştur. Ayrıca yazar bu kısımda, Ebû Hanîfe'nin sahâbe görüşleri arasında keyfî tercihlerde bulunmadığını; rivayetlerin yaygınlığı, uygulama sürekliliği ve Kur'an'a uygunluk gibi kriterleri esas aldığını ortaya koymaktadır. Özellikle iddetin intikali, azil ve miras konularında sahâbe uygulamalarının merkeze alınması, Ebû Hanîfe'nin fikhinin tarihsel süreklilikle bağını açık biçimde ortaya koymaktadır.

Örneğin Ebû Hanîfe'nin, iddetin intikali meselesinde Hz. Ali (ö. 40/661), Hz. Osman (ö. 35/656) ve Zeyd b. Sâbit'in (ö. 45/665 [?]) görüşlerini tercih etmesi, sahâbe arasında icmânın bulunmadığı konularda içtihatlardan dilediğini seçme şeklindeki haber kabul metodolojisine uygun hareket ettiğini göstermektedir. Ayrıca bu bölümde kıyası rivayete öncelemekle itham edilen Ebû Hanîfe'nin meseleye dair rivayetin bulunması halinde böyle davranmadığı;

“Görüldüğü üzere Ebû Hanîfe, kıyasa aykırı hareket etmiş ve açık olan Kur'an nassına uygun amel ederek mehri belirlenmiş ancak zıfaf olmadan boşanmış kadına tayin edilen mehrin yarısının verileceğine dair fetva vermiştir.” (S. 83) şeklindeki değerlendirmede beyan edilmiştir.

Üçüncü bölümde ukûbât konuları ele alınmış; zina, sürgün, irtidat, kısas, diyet, ta'zîr ve borç sebebiyle hapis gibi meseleler ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Erkek-kadın, hür-köle arasında kısas, zimmînin diyeti, felçli elin diyeti, ortak öldürme fiilleri gibi örnekler üzerinden Ebû Hanîfe'nin haber-i vâhid, sahâbe icmâsı ve cerh-ta'dîl kriterlerini nasıl uyguladığı gösterilmiştir. Özellikle öldürme fiiline iştirak edenlerin cezası meselesi, Ebû Hanîfe'nin sahâbe icmâsını dikkate alarak haber-i vâhidi tercih ederek kıyasa aykırı bir sonuca ulaşması bakımından dikkat çekici bir örnektir. Yazar bu hususa;

“...Ebû Hanîfe, ilgili konuda haber-i vâhidi tercih ederek kıyasa aykırı hareket etmiş, sahâbe icmâsını dikkate almış ve bir şahsın ölümüne ortaklık eden kişilerin hepsinin öldürüleceğine dair görüş belirtmiştir.” diyerek işaret etmiştir. (S. 122)

Yazar, nasların anlaşılması ve değerlendirilmesi noktasında Ebû Hanîfe'nin, rivayetin amele konu olabilmesi için senesinde de bazı kriterleri aradığını ifade etmiştir. Nitekim İmâm-ı Âzam'ın cerh-ta'dîl bilgisine sahip olduğu ve buradan hareketle ravisinde kusur gördüğü bazı hadislerle fetva vermediği vurgulanmıştır. Bu bağlamda “felçli elin diyeti” meselesi ele alınırken mezheplerin görüşlerine yer verilmiş akabinde;

“... Konuya ilişkin rivayetin râvisi Alâ b. el-Hâris hakkındaki cerh ifadeleri, aralarında Ebû Hanîfe'nin de bulunduğu cumhurun, mezkûr hadisle amel etmeme gerekçesi olarak da değerlendirilebilir.” diyerek bitirilmiştir. (S.133)

Sonuç itibariyle bu eser, Ebû Hanîfe'nin hadis anlayışını teorik tartışmalar yerine uygulama örnekleri üzerinden ele alması bakımından literatüre önemli bir katkı sunmaktadır. Çalışma, Ebû Hanîfe'nin içtihatlarında Kur'an, sünnet, sahâbe kavli ve icmâi esas alan tutarlı bir metodolojiye sahip olduğunu göstermektedir. Eserin en güçlü yönü, Ebû Hanîfe'nin hadis anlayışını savunmacı bir dil kullanmadan, doğrudan rivayet verisi üzerinden ortaya koymasıdır. Çalışma, Hanefîliğin “hadise

mesafeli” olduğu yönündeki yaygın kanaatleri, uygulamaya dayalı örnekler üzerinden sorgulayıp, reddetmektedir.

Özellikle *el-Musannef* gibi erken dönem bir kaynak üzerinden yapılan bu inceleme, Hanefî fıkının hadisle bağını somut biçimde ortaya koymaktadır. Ayrıca eser, Hanefîliğin “re’y mezhebi” şeklindeki indirgemeci tasniflere sığdırılmayacağını, aksine güçlü bir rivayet zeminine dayandığını göstermektedir.

Eserin güçlü yönleri yanında, bazı hususlarda geliştirilmesi mümkündür. Öncelikle rivayetlerin tahlili yer yer oldukça yoğun olduğundan, okuyucunun takibini kolaylaştıracak şematik özetlere veya tablo tarzı sunumlara yer verilebilirdi. Bununla birlikte, çalışmanın hacmi göz önüne alındığında, bazı örneklerin daha derinlemesine tartışılabileceği söylenebilir. Özellikle hadis usûlü bağlamında Ebû Hanîfe’nin rivayet değerlendirme kriterlerinin teorik çerçevesi, çalışmanın sonuç kısmında daha sistematik biçimde özetlenebilirdi. Ancak bu husus, eserin ilmî değerini gölgelemekten ziyade, yeni araştırmalara kapı aralayan bir imkân olarak değerlendirilebilir.

Bu çerçevede Yılmaz’ın eseri, hadis-fıkıh ilişkisi, erken dönem Hanefî usul düşüncesi ve fıkhu’s-sünne tartışmaları açısından nitelikli ve özgün bir akademik çalışma niteliğine sahip olup, ilgili araştırmacılar için önemli bir başvuru kaynağı olmaktadır. Bununla birlikte eserin Kazakçaya çevrilmesi de çalışmanın uluslararası düzeyde ilgi gördüğünü göstermektedir.